

No fou, dissortadament, així i d'aixó provenen totes les grans lluites i desfetes posteriors sofertes pel nostre poble; les guerres contra Felip IV al temps dels Comptes-Duc d'Olivars i la guerra contra Felip V.

Malgrat tantes dissorts, Catalunya ha aconseguit, però de conservar el seu esperit a través dels segles. Un poble que ha tingut en el passat un Ramon Llull, un Lluís Vives, un Ausiàs March, no pot morir si la voluntat de sobreviure no li manca.

A més a més, el nostre es un d'aquells pobles que no s'ha deixat mai vèncer sinó després d'haver lluitat heroicament. Ben sovint, contra forces enormement superiors.

A Muret, on el rei Pere I morí tal com ho recorda el seu fill amb els mots memorables "allí morí el nostre pare, que sempre ho ha usat així nostre llinatge, de vèncer o de morir."

A Barcelona, contra el Duc d'Olivars i contra Felip V i a tota Catalunya sempre que ha estat precís de defensar les nostres llibertats.

Aixó és el que l'ha permès de redressar-se sempre, darrera les més amargues desfetes.

Aixó és el que feu possible, tot primer, la Renaixença Literària, amb els Aribau, Rubió i Ors, Verdaguer, Maragall, Alcover, Alomar; i després la Reixaxença política que va culminar en l'aprobació de l'Estatut de Catalunya durant la República.

Ara bé, qué fou el nostre Estatut?. Senzillament, la possibilitat d'organitzar políticament Catalunya dintre d'un règim de llibertat. La Generalitat és l'Estat Català amb els seus tres poders fonamentals autònoms: El Legislatiu, l'Executiu i el Judicial.

Com fou aconseguida l'aprobació d'una llei fonamental que tant radicalment canviava l'estructura política d'Espanya?.

Amb un gran esforç i amb força encert per part del President Macià i dels Parlamentaris catalans que formaven part de les Corts Constituents.

Val a dir, tanmateix, que no els hauria estat possible de triomfar si no haguessin trobat l'ajut dels grans partits republicans i socialistes espanyols i sobretot dels Presidents del Govern Alcalà Zamora i Manuel Azaña.

Per cert que el meu excelent amic, l'historiador Bosch Gimpera, dona una versió d'aquelles discussions que no s'adiu amb la veritat dels fets ocorreguts. En la pàgina 333 del seu llibre "Història de Catalunya, publicat el 1946 a Mèxic, diu: "Després de llargues discussions i de la brillant defensa que en feren els parlamentaris catalans (tots units sota un Directori presidit per Lluís Companys i constituït per R. Abadal, Nicòlau d'Oliver, J. Lluhi i Antoni Jbert que n'era el Secretari General) ajudats principalment per Azaña, les Corts Constituents aprovaren l'Estatut de Catalunya el qual malgrat de representar una "forta disminució" de la Llei plebiscitada, fou acceptat com un "compromís" i un "passaig".